

Indikatora datu lapa

Indikatora Nr.	A1
EP kategorija	Apgādes pakalpojumi
EP klase	Savvaļas augi, sēnes, aļģes un to produkti
Indikatora nosaukums	Meža ogu raža
Indikatora definīcija	Pieejamo meža ogu daudzums
Mērvienība	kg ha ⁻¹
Datu lapas autors/i:	Zane Lībiete

Meža ogu raža ir atkarīga no augšanas apstākļiem un apgaismojuma.

Indikatora izstrādē izmantoti sekojoši pamatdati un pieņēmumi:

1. Meža ogu ieguvei ir pieejamas visas pilotteritorijās ietilpstošās meža platības.
2. Kvantitatīvai ogu ražas prognozēšanai izmantota informācija no 1987. gadā izstrādātajiem meža taksācijas normatīviem (Matuzānis 1987), kur dota ogu raža atkarībā no meža tipa (kg ha⁻¹ gadā).
3. Meža tipu platības aprēķinātas no mežaudžu taksācijas datiem atsevišķi vidēja vecuma audzēm un briestaudzēm un pieaugušām un pāraugušām audzēm. Tā kā ne visās ģeotelpiskajās vienībās ir pieejami mežaudžu taksācijas dati, atsevišķu meža tipu aizņemtās platības aprēķinātas atbilstoši to aizņemtajam īpatsvaram pēc taksācijas apraksta.
4. Ogulāju sastopamība un raža ir atkarīga no mežaudžu biežības. Atbilstoši taksācijas datiem aprēķināts, ka vidēja vidēja vecuma un briestaudžu (ģeotelpiskā vienība 8) biežība abās pilotteritorijās ir 0.8, bet pieaugušu un pāraugušu audžu biežība (ģeotelpiskā vienība 7) – 0.7. Ģeotelpiskajās vienībās 5 un 6, kur taksācijas datu trūkst, pielīdzinātas attiecīgās biežības no ģeotelpiskajām vienībām 7 un 8. Tabulā 1 parādītas atbilstoši meža tipiem un audžu biežībai jau koriģētas vērtības, summējot kopā visu potenciāli iegūstamo ogu ražu (brūklenes, mellenes, avenes un dzērvenes).
5. Īstenojot paredzēto attīstības scenāriju, prognozēts, ka audžu biežība Jaunķemeru pilotteritorijā (jaunveidojamā kūrorta parka teritorijā) samazināsies par vienu vienību. Saulkrastu pilotteritorijā audžu biežības izmaiņas attīstības scenārija īstenošanas ietekmē nav prognozētas, attiecīgi scenārija skartajās meža teritorijās indikatora vērtība nemainās.

Tabula 1. Potenciāli iegūstamā ogu raža atkarībā no meža tipa (kg ha⁻¹ gadā)

Vispirms nosaka to, vai konkrētais indikators katrā ģeotelpiskajā vienībā vispār ir attiecināms. Tā kā ogu raža ir atkarīga no meža tipa, tad mežaudzēs indikatora attiecināmība noteikta katram meža tipam atsevišķi, izdalot tos kā ģeotelpiskās apakšvienības. Jāzina katras ģeotelpiskās apakšvienības (meža tipa) aizņemtā platība pilotteritorijā, šo informāciju iegūst, attiecinot proporcionāli no mežaudžu taksācijas apraksta. Reizinot potenciālo ogu ražu konkrētā meža tipā ar konkrētā meža tipa kopējo aizņemto platību, iegūst kopējo potenciālo ogu ražu katrā ģeotelpiskajā apakšvienībā. Summējot visas apakšvienības, iegūst potenciālo ogu ražu ģeotelpiskajā vienībā. Dalot potenciālo ogu ražu ģeotelpiskajā vienībā ar ģeotelpiskās vienības kopējo platību, iegūst potenciālo ogu ražu uz platības vienību ģeotelpiskajā vienībā kopā.

*Kods 5.1, 6.1., 7.1 un 8.1 parāda tikai scenārija skarto teritoriju vērtības
n.a. – nav attiecināms, jo ģeotelpiskā vienība nav sastopama*

Kods	Ģeotelpiskā vienība/ pilotteritorija	Saulkrasti				Jaunķemeri			
		Indikatora attiecināmība konkrētajā ģeotelpiskajā vienībā (1- attiecināms; 0- neattiecināms)	Ģeotelpiskās vienības/apakšvie nību platība, ha	Potenciālā ogu raža ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un vidēji visā ģeotelpiskajā vienībā, kg ha ⁻¹ _{1*}	Ogu raža ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un ģeotelpiskajā vienībā kopā, kg**	Indikatora attiecināmība konkrētajā ģeotelpiskajā vienībā (1- attiecināms; 0- neattiecināms)	Ģeotelpiskās vienības/apakšvienīb u platība, ha	Potenciālā ogu raža ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un vidēji visā ģeotelpiskajā vienībā, kg ha ⁻¹ _{1*}	Ogu raža ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un ģeotelpiskajā vienībā kopā, kg**
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	Pludmale	0	16.4	0	0	0	5.55	0	0
2	Embr.kāpas	0	0.85				0.82		
3	Priekškāpas	0	8.38	0	0	0	3.85	0	0
4	Upju straujteses un dab.upju posmi	0	7.42	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
5	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai	1	12.05	562	6769	1	45.12	186	8385.0

Kods	Ģeotelpiskā vienība/ pilotteritorija	Saulkrasti				Jaunķemeri			
		Indikatora attiecināmība konkrētajā ģeotelpiskajā vienībā (1- attiecināms; 0- neattiecināms)	Ģeotelpiskās vienības/apakšvie nību platība, ha	Potenciālā ogu raža ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un vidēji visā ģeotelpiskajā vienībā, kg ha ^{1*}	Ogu raža ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un ģeotelpiskajā vienībā kopā, kg**	Indikatora attiecināmība konkrētajā ģeotelpiskajā vienībā (1- attiecināms; 0- neattiecināms)	Ģeotelpiskās vienības/apakšvienīb u platība, ha	Potenciālā ogu raža ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un vidēji visā ģeotelpiskajā vienībā, kg ha ^{1*}	Ogu raža ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un ģeotelpiskajā vienībā kopā, kg**
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
	dab.boreāli meži, pieaugusi un pāraugusi audze								
5.1	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, pieaugusi un pāraugusi audze	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1	23.11	216	4991.76
6	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, vid.vec.un briestaudzes	1	12.43	111	1384.4	1	23.8	286	6797.2
6.1	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, vid.vec.un briestaudzes	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1	7.63	557	4249.91
7	Mežainas piejūras kāpas, pieaugusi un pāraugusi	1	13.39	562	7521.9	1	0.12	186	22.3

Kods	Ģeotelpiskā vienība/ pilotteritorija	Saulkrasti				Jaunkēmeri			
		Indikatora attiecināmība konkrētajā ģeotelpiskajā vienībā (1- attiecināms; 0- neattiecināms)	Ģeotelpiskās vienības/apakšvie nību platība, ha	Potenciālā ogu ražā ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un vidēji visā ģeotelpiskajā vienībā, kg ha ^{1*}	Ogu raža ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un ģeotelpiskajā vienībā kopā, kg**	Indikatora attiecināmība konkrētajā ģeotelpiskajā vienībā (1- attiecināms; 0- neattiecināms)	Ģeotelpiskās vienības/apakšvienīb u platība, ha	Potenciālā ogu ražā ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un vidēji visā ģeotelpiskajā vienībā, kg ha ^{1*}	Ogu raža ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un ģeotelpiskajā vienībā kopā, kg**
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
	audze								
7.1	Mežainas piejūras kāpas, pieaugusi un pāraugusi audze	1	2.03	562	1140.86	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
8	Mežainas piejūras kāpas, vid.vecuma un briestaudzes	1	22.85	111	2544.9	1	3.8	286	1085.3
8.1	Mežainas piejūras kāpas, vid.vecuma un briestaudzes	1	2.59	111	287.49	1	1.76	557	980.32
9	Ruderāli zālāji	0	2.35	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
10	Mazstāvu dzīv.apbūves teritorija	0	25.63	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
11	Daudzstāvu dzīv.apbūves	0	0.73	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Kods	Ģeotelpiskā vienība/ pilotteritorija	Saulkrasti				Jaunķemeri			
		Indikatora attiecināmība konkrētajā ģeotelpiskajā vienībā (1- attiecināms; 0- neattiecināms)	Ģeotelpiskās vienības/apakšvie nību platība, ha	Potenciālā ogu raža ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un vidēji visā ģeotelpiskajā vienībā, kg ha ⁻¹ _{1*}	Ogu raža ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un ģeotelpiskajā vienībā kopā, kg**	Indikatora attiecināmība konkrētajā ģeotelpiskajā vienībā (1- attiecināms; 0- neattiecināms)	Ģeotelpiskās vienības/apakšvienīb u platība, ha	Potenciālā ogu raža ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un vidēji visā ģeotelpiskajā vienībā, kg ha ⁻¹ _{1*}	Ogu raža ģeotelpiskās vienības apakšvienībās un ģeotelpiskajā vienībā kopā, kg**
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
	teritorija								
12	Apbūve/Ēkas	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0.74	0	0
13	Publiskās apbūves teritorija	0	2.85	0	0	0	5.40	0	0
14	Transporta infrastrukturā teritorija	0	7.52	0	0	0	4.4	0	0

*apakšvienībā potenciāli iegūstamā meža ogu raža noteikta atbilstoši meža tipam un pieņemtajai audzes biezībai; ģeotelpiskajā vienībā - dalot kopējo ogu ražu ar kopējo teritorijas platību ($\Sigma(6)/\Sigma(4)$)

**ogu raža apakšvienībās (meža tipos) nosakāma, reizinot potenciālo ražu ar konkrētās apakšvienības platību ((6)*(4)); kopā ģeotelpiskajā vienībā - apakšvienību ražas summa.

Tabula 2. EP novērtējuma indikatoru skalas kvalifikācija

EP novērtējums	Indikators
0 - EP netiek sniegts	0 vai indikators nav attiecināms
1 - EP ļoti zema vērtība	Potenciālā ogu raža <150 kg ha ⁻¹ gadā
2 - EP zema vērtība	Potenciālā ogu raža 150-500 kg ha ⁻¹ gadā
3 - EP vidēja vērtība	Potenciālā ogu raža 501-1000 kg ha ⁻¹ gadā
4 - EP augsta vērtība	Potenciālā ogu raža 1001-1500 kg ha ⁻¹ gadā
5 - EP ļoti augsta vērtība	Potenciālā ogu raža >1500 kg ha ⁻¹ gadā

Tabula 3. EP novērtējuma matrica

*Kods 5.1, 6.1., 7.1 un 8.1 parāda tikai scenārija skarto vērtības
n.a. – nav attiecināms, jo ģeotelpiskā vienība nav sastopama.*

Kods	Ģeotelpiskā vienība/ pilotteritorija	EP novērtējums atbilstoši indikatora skalai no 2.tabulas	
		Saulkrasti	Jaunķemeri
1	Pludmale	0	0
2	Embr.kāpas	0	0
3	Priekškāpas	0	0
4	Upju straujteses un dab.upju posmi	0	n.a.
5	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, pieaugusi un pāraugusi audze	3	2
5.1	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, pieaugusi un pāraugusi audze	n.a.	2
6	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, vid.vec.un briestaudzes	1	2
6.1	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, vid.vec.un briestaudzes	n.a.	3
7	Mežainas piejūras kāpas, pieaugusi un pāraugusi audze	3	2
7.1	Mežainas piejūras kāpas, pieaugusi un pāraugusi audze	3	n.a.
8	Mežainas piejūras kāpas, vid.vecuma un briestaudzes	1	2
8.1	Mežainas piejūras kāpas, vid.vecuma un briestaudzes	1	3
9	Ruderāli zālāji	0	n.a.
10	Mazstāvu dzīv.apbūves teritorija	0	n.a.
11	Daudzstāvu dzīv.apbūves teritorija	0	n.a.
12	Apbūve/Ēkas	n.a.	0
13	Publiskās apbūves teritorija	0	0
14	Transporta infrastruktūras teritorija	0	0

Tālākiem ekonomiskiem aprēķiniem izmantojamas meža ogu iepirkuma cenas mazumtirdzniecībā. Tās ir atšķirīgas atšķirīgu sugu ogām un atkarīgas no attiecīgā gada laika apstākļiem un ražas. Orientējošiem aprēķiniem izmantojama cena 1,50 EUR/kg.

Datu avots	Pilotteritorijās esošo mežaudžu taksācijas apraksti
Izmantotā literatūra	Нормативы для таксации леса Латвийской ССР. Ред. Я.К. Матузанис. Рига, 1988